

Nepalissa ei kartta ole sotasalaisuus

NEPAL SAA PERUSKARTAN SUOMALAISENA KEHITYSYHTEISTYÖNÄ

Jukka Koivisto on työskennellyt ulkomaankomennuksilla 80-luvun alkupuolelta saakka. Työn alla on yhdeksän vuoden hanke, peruskartan teko Nepaliin suomalaisella rahalla ja osaamisella. Suomalaiset ovat Koiviston mukaan peruskarttojen teossa maailman huippua. Meikäläisen kehitys-

avun turvin ovat suomalaiset kartoittaneet mm. Bangladeshia, Saudi-Arabiaa ja Egyptiä. Myanmarin eli Burman mittausta ollaan aloittamassa. Nepalin vaihtelevien maastojen kartoittaminen on vaativa suurhanke. Enää sieltä löytyy muutama valkoinen läiskä Himalajan jyrkillä rinteillä.

Tropiikista huippuihin

Nepal ei ole kartantekijälle helppo maa. Maan eteläosa on matalaa alankoa, osin

viidakkoa. Kapean trooppisen kaistaleen pohjoispuolella maa nousee kuitenkin nopeasti ja edessä on Himalaja. Maailman korkeimmista vuorenhuipuista on Nepalissa 14 korkeinta. Siellä sijaitsee myös lähes yhdeksän kilometriä korkea huippu Sagarmathan – länsimaiselta nimeltään Mount Everest.

– Jyrkät rinteet ovat kartoittajan kannalta hankalia. Lähes asumakelvottomilla jyrkenteilläkin asutaan ja pengermillä viljellään maata, sanoo karttahankkeen johtaja Jukka Koivisto. Hänen työnantajansa on Finnmap ja hanke rahoitetaan Suomen kehitysyhteistyövaroista.

Kartat tehdään ilmakuvauksin mittakaavassa 1:50 000. Pinnanmuodot, rakennukset, metsät, joet, polut ja kaupungit mitataan ilmakuvien perusteella. Yksityiskohdat, kuten rakennusten käyttötarkoitus ja alueen nimitys, on selvitettävä maastossa jalkapatikassa. Hankkeessa on ollut käytössä neljä lentokonetta. Niiden avulla on kuvattu 165 000 neliökilometrin kokoinen Nepal.

Teksti ja kuvat: Hilikka Kotkamaa

Nepal on pian kartoitettu Jukka Koiviston johdolla ja suomalaisin kehitysyhteistyövaroin.

Maan pinta-ala on noin 40 prosenttia Suomesta ja väkeä Nepalissa asuu 24 miljoonaa. Maastossa kiertää 16 henkeä. Heidät heitetään maastoautoilla mahdol-

lisimman lähelle kartoitettavaa aluetta, josta on usein vielä useiden tuntien kävelymatka rinteitä ylös kylästä kylään, reput selässä.

– Yhden karttalehden tekoon 12 km × 12 km menee näissä oloissa noin kuukausi kahdelta henkilöltä, Koivisto selvittää.

Suomalaisella konseptilla

– Köyhillä mailla ei ole varaa tehdä peruskarttoja, koska se on hyvin kallista työtä. Se ei myöskään tuota suoraan laskettavissa olevaa hyötyä ja siksi vähävaraiset valtiot eivät investoi siihen. Silti peruskartan teko on mitä sopivin kehitysyhteistyön kohde, Koivisto sanoo.

Suomalaisrahoituksen ehtoihin kuuluu, että valmiit karttalehdet ovat kaikkien ostettavissa edulliseen hintaan. Se ei ole itsestään selvää, sillä eräissä maissa, mm. naapurimaassa Intiassa, peruskartan tutkimus ei ole jokamiehen oikeus, vaan sotilassalaisuus.

Nepalin kartoitus on aloitettu 1992. Hanke on edennyt kolmessa vai-

heessa ja sen on laskettu valmistuvan vuoden 2001 loppuun mennessä. Maa kartoitetaan suomalaisella konseptilla. Tasokin on sama ja kartat siirretään myös digitaaliseen muotoon. Työtapa, materiaali ja pääasiallinen rahoitus tulee Suomesta. 90 prosenttia rahoista on Suomen kehitysyhteistyövaroista ja 10 prosenttia tulee Nepalin valtiolta. Budjetti on 7,5 miljoonaa suomalaista ja loput 1,4 miljoonaa paikallista rahaa. Summaan ei kuulu ilmakeuhkaus, mutta mikäli sekin laskeetaan mukaan on hinta noin 15 miljoonaa markkaa.

– Paikallisen rahoituksen ja työn osuus on aina tärkeää, koska sen avulla maa saadaan kokemaan hanke omakseen.

Tiet ja sähkölinjat

Kartta on yhteiskunnallisen suunnittelun perusta. Metsähankkeet tarvitsevat karttoja esimerkiksi metsien pinta-alojen laskemiseen. Myös sähkölinjojen esisuunnitelmat piirretään karttoihin, samoin tiet ja ympäristöhankkeet.

– Tarkat kartat ovat tärkeitä Himalajan huikeassa maastossa, jossa teiden ja sähkölinjojen rakentaminen on muutenkin harakirihommaa. Noin sata kilometriä Itä-Nepalin vaikeiden maastojen voimalinjoista on suomalaisten rakentamia. Vesi tuotetaan Nepalissa vesivoimalla. Karttatyön toteutukseen on osallistunut parhaimmillaan noin 160 nepalilaista. Työntekijät ovat suomalaisten asiantuntijoiden kouluttamia.

Nepalissa on Koiviston laskujen mukaan vierailut Suomesta viitisenkymmentä kartta-alan huippua kouluttamassa paikallisia työntekijöitä.

– Aloitimme nollassa, mutta onneksi Nepalissa on koulutettavaksi erinomaisia ja lahjakkaita ihmisiä. He saavat opin

Suomalaiset asiantuntijat ovat kouluttaneet nepalilaiset tekemään karttoja ja hallinnoimaan isoja hankkeita.

kartan piirtämisestä projektinjohtamiseen ja kustannuslaskelmien tekoon asti.

Koivisto on syystä ylpeä työstään. Nepalin karttahanke on pysynyt aikataulussa ja kustannukset on jopa alitettu.

– Riskialtis työ on pystytty suorittamaan ilman onnettomuuksia, tosin muutama paha läheltäpiti-tilanne on ollut.

Oma kanala ja sauna

Jukka Koivisto on ollut ulkomaankeikoilla 80-luvun alkuvuosista saakka. Hän on saanut koulutuksensa Ateneumissa, jossa hänen pääaineensa oli valokuvaus. Titteliltään hän on kirjapainoteknikko. Kartanteko on hyppysissä, koska hän on tehnyt alan töitä yli 20 vuotta. Työtä tekevälle riittää Nepalissa ja muualla Aasiassa, kunhan vain rahoittajat löytyy. Ja mikäs siinä, hän on alansa huippuammattilainen, eronnut mies ja japanilainen tyttöystävä kainalossa.

– Työ ulkomailla on haasteellista. Hankkeet ovat suuria ja vastuullisia. Työ on myös kahden maan korkeimpien instanssien kanssa viilaamista. Se kiinnostaa minua. Sosiaalinen elämä on täällä paljon vilkkaampaa kuin Suomessa.

Jukka Koiviston viihtymisen merkkinä voi pitää Kathmandun kodin takapihaa, jossa hän viljelee vihanneksia ja

pitää kanalaa.

– Kanan ja ankan munat ovat taatusti tuoreita, kun ne itse poimii pesästä.

Käytännön työt hoitaa henkilökunta pyykinpesusta ruoanlaittoon, autonajosta puutarhanhoitoon. Talon katolla on sauna.

– Nepalilaiset ihmiset ovat loistavia, rehellisiä, ystävällisiä ja aitoja. Täällä on ulkomaalaisena helppo asua.

Jukka Koiviston ystäväpiiri on osin nepalilainen, osin hän seurustelee vilkkaasti alueen ulkomaalaisyhteisön kanssa.

– Kun käytännön työt eivät paina, on runsaasti aikaa ystäville ja harrastuksille. Tällaiseen minulla ei olisi ikinä varaa Suomessa.

Nepalissa hän harrastaa vuoristovaelusta, koskenlaskua, tennistä, karatea ja golfia. Kulttuurisokkia eivät kehitysmaat enää saa aikaiseksi Jukka Koivistossa, mutta sokki odottaakin Suomessa.

– Suomi on mielestäni stressaava maa ja sosiaalinen elämä on vaisua. Olen ollut jo niin pitkään poissa, että ystäviä ei siellä kovin montaa enää ole.

Kirjoittaja on freelancer-toimittaja, joka vieraili Nepalissa tutustuen mm. suomalaisten kehitysapuna tarjoamaan kartoitus-hankkeeseen.